

SUOMEN PANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ

FINLANDS BANK
EUROSYSTEMET

Rahoitusjärjestelmä osoittanut kestävyyttä riskien ristiaallokossa

Suomen Pankin Vakausjulkaisu
Euro ja talous -tiedotustilaisuus 14.5.2024

Marja Nykänen
Helsinki, Suomen Pankki

Suomen Pankin arvio rahoitusjärjestelmän vakaudesta

- Pääkirjoitus: Vakaudesta ei tingitä – kriisinkestävyyttä kysytään jatkossakin
- Vakausarvio: Geopoliittiset jännitteet ja jähmettyneet kiinteistömarkkinat varjostavat rahoitusvakautta
- Lyhyesti sanottuna: Suomen asuntomarkkinat hyytyneet poikkeuksellisen rajusti
- Asiantuntijoiden kirjoituksia ajankohtaisista aiheista:
  - Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantumaa
  - Rahoitussäätely osoittanut tarpeellisuutensa viime vuosien myllerryksissä
  - Vakausarvion taustana myös viime aikaisia artikkeleita ja blogeja mm. kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakaudesta, kiinteistösijoitusmarkkinoiden riskeistä, asuntolainanannon kehityksestä ja ilmastonmuutoksen vaikutuksista rahoitusjärjestelmän vakauteen

Keskeiset viestit

- Kiinteistömarkkinoiden taantuma kasvattaa talouden ja rahoitusjärjestelmän riskejä
- Kansainvälisen turvallisuusympäristön heikkeneminen luo uusia uhkia rahoitusvakaudelle
- Rahoitusjärjestelmän kriisinkestävyyttä ylläpidettävä ja edelleen vahvistettava
  - Makrovakauseräpolitiikan reagoitukykyä on parannettava muuttuvan lisäpääomavaatimuksen joustavammalla käytöllä
  - Rahoitustoimialan ja viranomaisten on jatkettava varautumista operatiivisiin häiriöihin ja kyberriskien kasvuun
  - Euroopan rahoitusvakautta tulee edistää vauhdittamalla pääomamarkkinaunionia ja viimeistelemällä pankkiunioni

Toimintaympäristön riskit rahoitusvakaudelle

Suomen rahoitusjärjestelmä on vakaa

Riskin kaihtamisen kasvusta ei ole ollut merkkejä vuonna 2024

Suurempi luku kertoo suuremmasta stressistä ja riskin kaihtamisesta rahoitusmarkkinoilla.

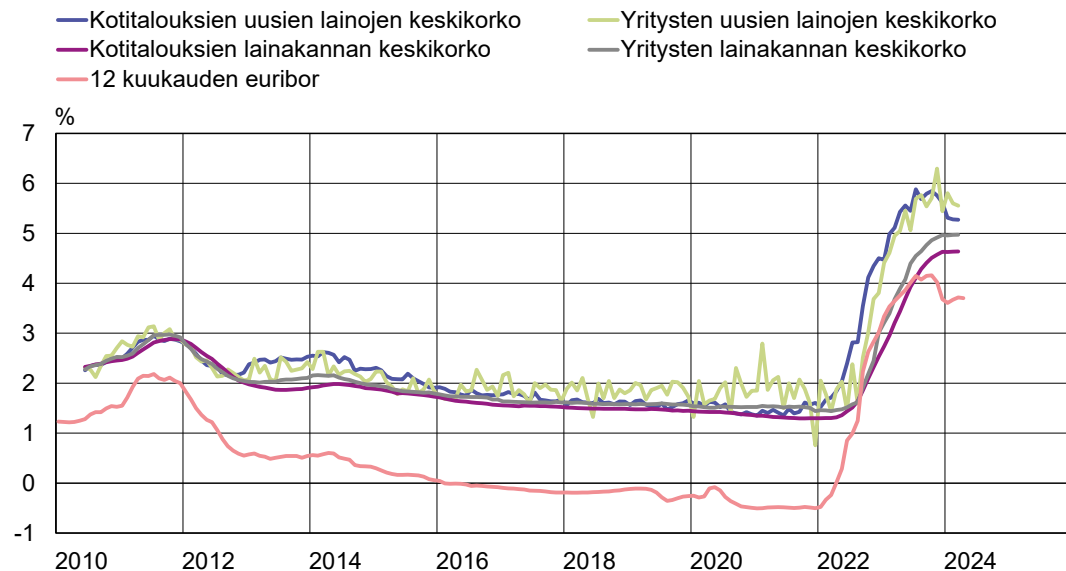
Lähteet: Bloomberg, Datastream ja Suomen Pankin laskelmat.

@31505

- Rahoitus on kallistunut tuntuvasti korkojen nousun myötä
- Pankkilainojen ja markkinaehtoisien rahoituksen saatavuus on pysynyt hyvänä
- Pankkien tila on kohentunut edelleen, rahoitusmarkkinat ovat säästyneet häiriöiltä

Korkojen lasku ja talouden toipuminen odotusten mukaisesti tukisivat rahoitusvakautta

Uusien lainojen korot alentuneet vuoden 2023 korkeimmilta tasoiltaan

Lainat Suomen luottolaitoksista kotitalouksille ja yrityksille Suomessa.
Lähteet: Refinitiv ja Suomen Pankki.

@38215

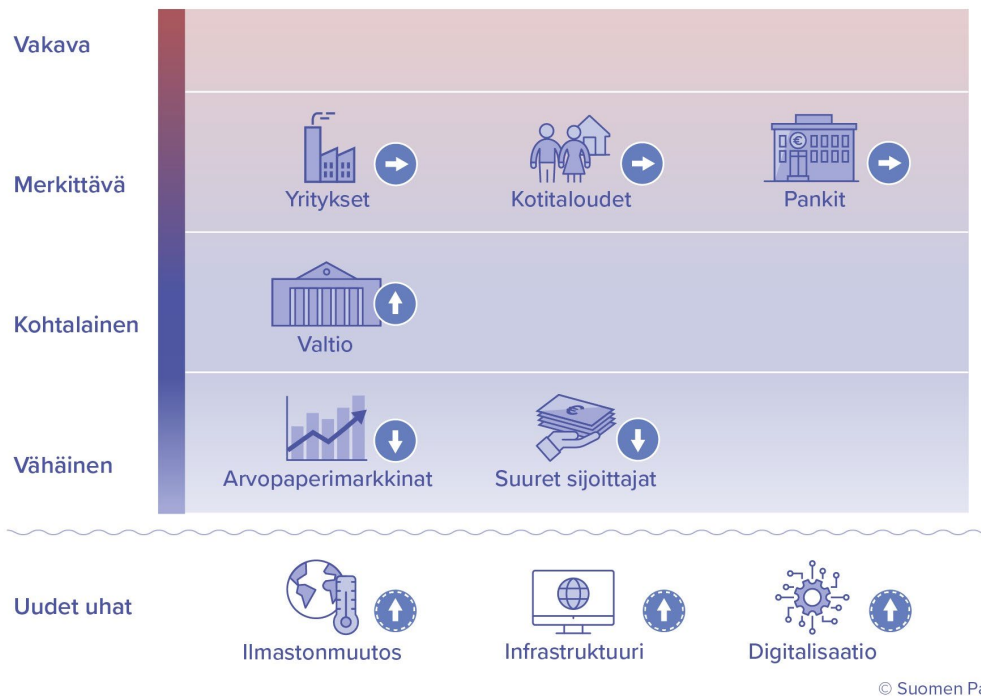
- Inflaation odotetaan hidastuvan, korkojen laskevan ja talouden kääntyvän vähitellen parempaan
- Ennusteissa riski ennakoitua huonompaan talouden kehitykseen ja sitkeämpään inflaatioon
- Geopoliittinen tilanne varjostaa talouden ja rahoitusvakauden näkymiä

Rahoitusjärjestelmän kriisinkestävyys

Rahoitusjärjestelmän suuret rakenteelliset haavoittuvuudet ennallaan, uudet haavoittuvuudet kasvussa

Arvio Suomen rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksista ja niiden odotetusta kehityssuunnasta

- Rakenteelliset tekijät ja riskikeskittymät kiinteistömarkkinoille pitävät yllä pankkien haavoittuvuuksia
- Valtion velkaantumisen kasvu lisää myös rahoitusvakauden haavoittuvuuksia
- Korkoympäristön normalisoituminen vähentää arvopaperimarkkinoiden ja sijoittajien haavoittuvuuksia
- Ilmastonmuutos, digitalisaation haitalliset ilmentymät ja turvallisuusympäristön heikkeneminen luovat uhkia vakaudelle

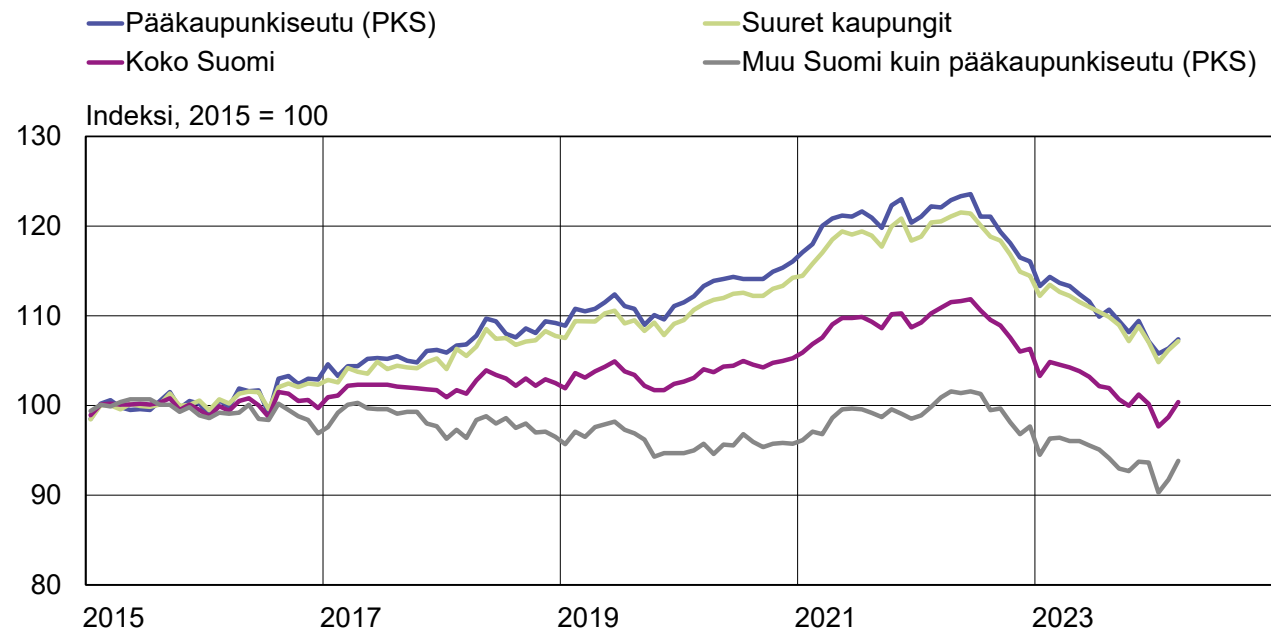

Kiinteistömarkkinoiden taantuma kasvattaa talouden ja rahoitusjärjestelmän riskejä

Asunto- ja kiinteistösijoitusmarkkinat ovat reagoineet voimakkaasti korkojen nousuun

Asuntojen hinnat laskeneet eniten pääkaupunkiseudulla

Vanhoiden osakeasuntojen nimelliset hinnat Suomessa.

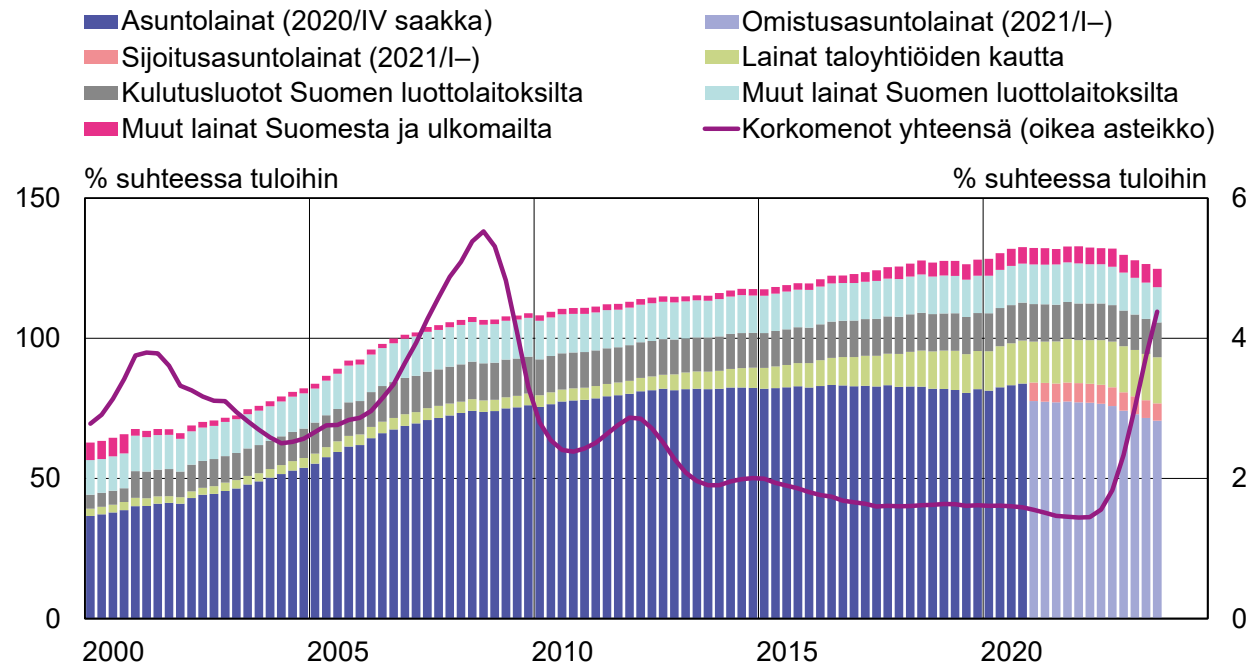
PKS = Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Suuret kaupungit = PKS, Turku, Tampere ja Oulu.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

@38215

Alhaisten korkojen aikana syntyneet haavoittuvuudet kasvattavat asuntomarkkinoiden herkkyyttä

Kotitalouksien velat pienentyneet suhteessa tuloihin

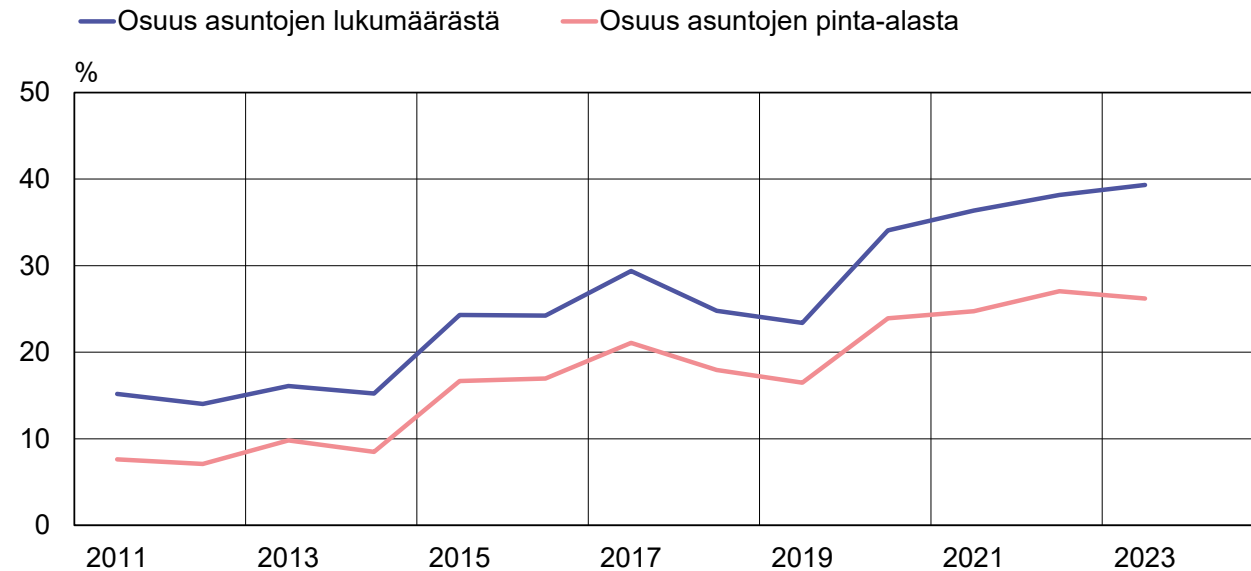
Kotitalouksien velat ja vuotuiset korkomenot suhteessa käytettävissä olevaan vuosituloon.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

@38215

Asuntojen sijoittajakysynnän ja sijoittajavetoisen rakentamisen piristymiseen liittyy epävarmuutta

Ammattimaisten sijoittajien merkitys asuntotuotannossa kasvoi kymmenen viime vuoden aikana

Ammattimaisille kiinteistösijoittajille valmistuneiden asuntojen osuus kaikista uusista kerrostaloasunnoista vuosittain Suomessa.

Lähteet: Tilastokeskus, KTI ja Suomen Pankin laskelmat.

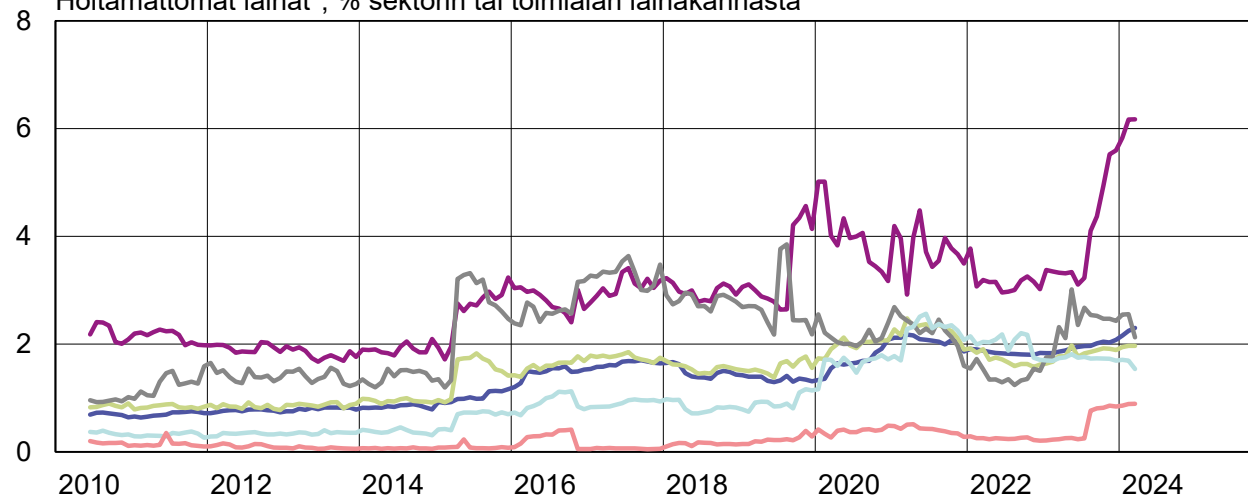
@42654

Kiinteistömarkkinoiden taantumun pitkittyminen ja syventyminen vaikuttaisi laajasti rahoitusjärjestelmässä

Hoitamattomien lainojen osuus kasvanut nopeasti rakennusalalla

— Kotitaloudet   — Yritykset yhteensä   — Rakennusyrietykset
— Teollisuusyritykset   — Kiinteistöalan yritykset   — Asuntoyhteisöt

Hoitamattomat lainat*, % sektorin tai toimialan lainakannasta

Lainat Suomen luottolaitoksista kotitalouksille, yrityksille ja asuntoyhteisöille Suomessa.

* Yli 90 päivää erääntyneenä olleet lainat ja lainat, joista velallinen ei todennäköisesti suoriudu maksuvaikeuksien vuoksi. Lainat nettomääräisinä ilman kirjattuja arvonalentumistappioita.

Lähde: Suomen Pankki.

@38215

Kansainvälisen turvallisuusympäristön heikkeneminen luo uusia uhkia rahoitusvakaudelle

Geopoliittiset jännitteet vaikuttavat rahoitusvakauteen monin eri tavoin

Lähteet: IMF ja Suomen Pankki.

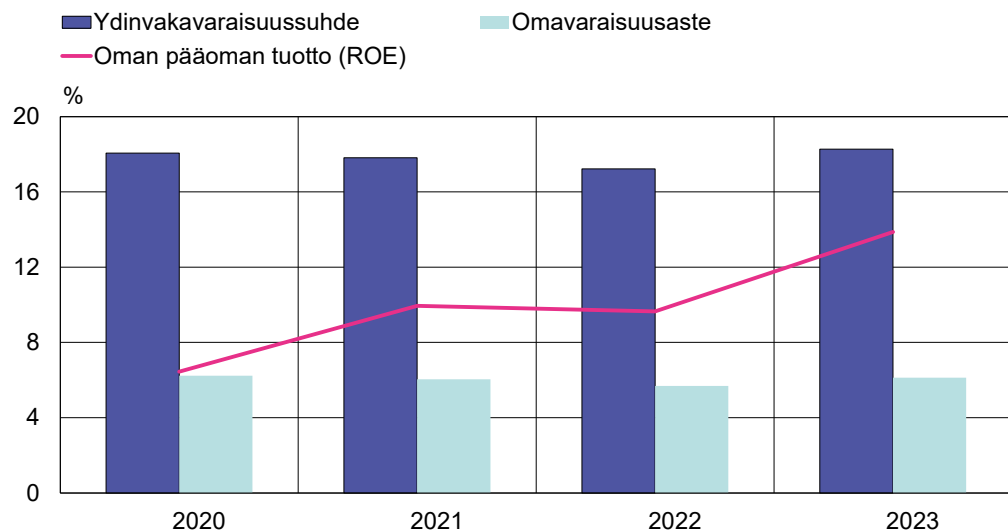
Geopoliittinen tilanne ja rahoitusalan digitalisaatio kasvattavat infrastruktuuriin kohdistuvia riskejä

- Geopoliittiset jännitteet ovat kasvattaneet infrastruktuurin ja yksittäisten toimijoiden riskiä joutua hybridivaikuttamisen, operatiivisten häiriöiden ja kyberhyökkäysten kohteeksi
  - Yhden toimijan häiriöt saattaisivat vaikuttaa myös laajemmin rahoitusjärjestelmän toimintaan
- Rahoitusalan digitalisoituminen ja teknologinen kehitys voivat voimistaa häiriöiden vaikutuksia
  - Esim. tekoälyä voidaan hyödyntää edistyneiden syväväärennosten käytössä ja virheellisen informaation levittämisessä

Suomen pankkisektori kestäisi syvemmänkin taantuman

Pankkisektorin kannattavuus ja vakavaraisuusaste nousivat selvästi vuonna 2023

Lähde: Finanssivalvonta.

- Suomen pankkisektorin kannattavuus ja vakavaraisuus kohentuneet
- Vakavassa stressiskenaariossa ydinvakavaraisuus heikkenisi jyrkästi – osoittaa riittävien puskurien tärkeyden
- Likviditeetin ja operatiivisten riskien hallinnan merkitys korostuu epävarmassa toimintaympäristössä

Politiikkasuositukset rahoitusvakauden lujittamiseksi

Rahoitusjärjestelmän hyvä riskinkestävyys ei ole sattumaa

- Globaalin finanssikriisin jälkeen tiukennettu pankkisääntely ja -valvonta suojanneet uusilta kriiseiltä
- Makrovakauseräpolitiikalla torjutaan rahoitusjärjestelmän riskejä ja varaudutaan suhdanteiden vaihteluun asuntomarkkinoilla
- Varautumista poikkeusoloihin on vahvistettu mm. huoltovarmuustilijärjestelmällä

Rahoitusjärjestelmän riskinsietokykyä ylläpidettävä ja edelleen vahvistettava

- Sääntelyä kehitettävä huolellisen suunnittelun perusteella
- Tarvitaan parempia keinoja jarruttamaan luotonannon ja asuntomarkkinoiden ajoittaisia ylilyöntejä
- Makrovakauseräpolitiikan reagoitukykyä on vahvistettava muuttuvan lisäpääomavaatimuksen joustavammalla käytöllä
- EU:n pankkiunioni tulisi viimeistellä yhteisellä talletussuojajärjestelmällä

Eurooppalaisia pääomamarkkinoita kehitettävä

- Yritykset ja kotitaloudet hyötyisivät paremmin toimivista ja yhtenäisemmistä EU:n pääomamarkkinoista
- EU:n pääomamarkkinaunionia tulee edistää aiempaa määrätietoisemmin
- Samalla varauduttava paremmin pankkisektorin ulkopuolisessa rahoitusjärjestelmässä ja rahoitusjärjestelmän ulkopuolella syntyviin riskeihin

Yhteenveto

Kiinteistömarkkinoiden
taantuma kasvattaa
talouden ja
rahoitusjärjestelmän
riskejä

Kansainvälisen
turvallisuusympäristön
heikkeneminen luo
uusia uhkia
rahoitusvakaudelle

Rahoitusjärjestelmän
kriisinkestävyttä
ylläpidettävä ja
edelleen vahvistettava

Kiitos!

suomenpankki.fi